ideari

Andreu Vila

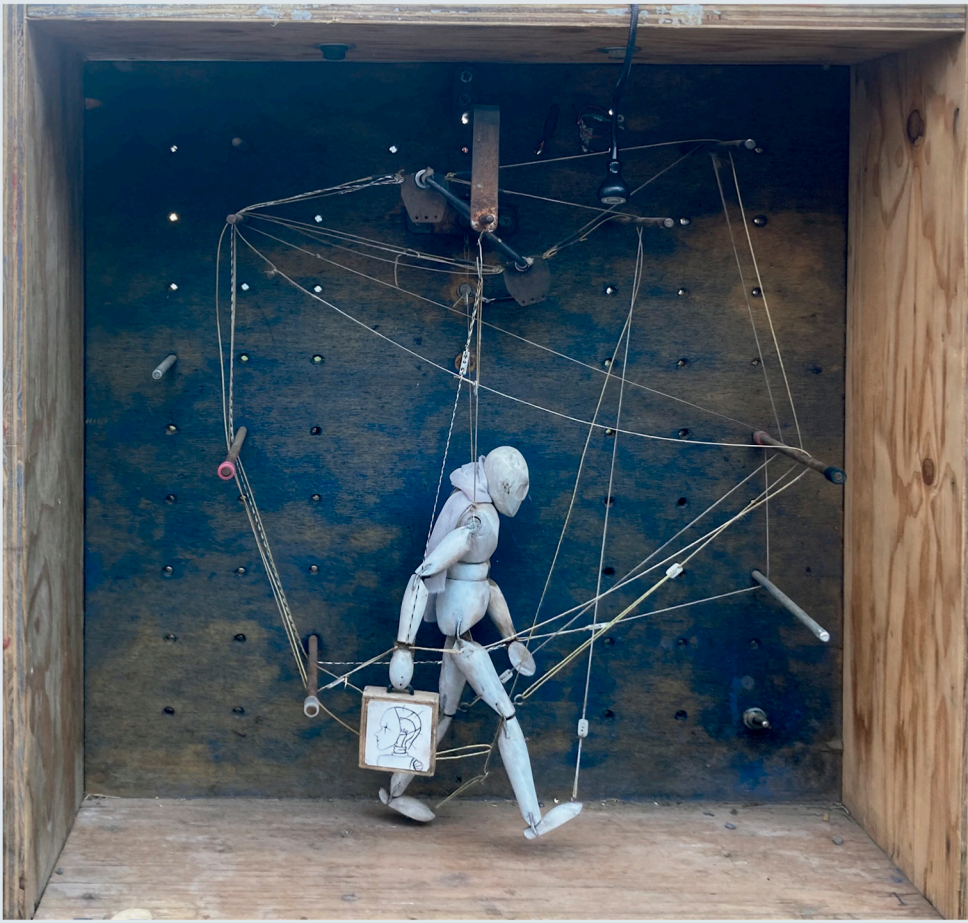

STONBERG
EDITORIAL

IDEARI

Andreu Vila

STONBERG
EDITORIAL

Primera edició: setembre 2025

© Andreu Vila Pascual

© del pròleg: Jordi Boladeras
© de l'epíleg: Carles el Saure

© de les característiques d'aquesta edició: Stonberg Editorial
Gran Via de les Corts Catalanes 636 – 08007 Barcelona (Catalunya)
Tel. 933 175 412
stonberg@stonbergeditorial.com
www.stonbergeditorial.com

Disseny de la coberta: Stonberg Editorial
Producció: Stonberg Editorial

ISBN: 979-13-990144-4-0
DIPÒSIT LEGAL: B 14864-2025

Cap part d'aquesta publicació,
inclòs el disseny de la coberta, pot ser reproduïda,
emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà,
ja sigui elèctric, químic, mecànic, òptic,
de gravació o de fotocòpia
sense permís previ de la marca editorial.

… als de casa
(els que hi són i els que ja no hi són).

"Thaisa Frank diu que la història ha de ser orgànica; per tant, flexible, s'ha d'anar renovant amb el pas dels anys... però quan la història s'enquista, automàticament i de forma inevitable, apareix un problema perquè la història acaba de generar exclusió. Dit d'una manera senzilla: o obrim el cor o fem més petit el món. És a dir: o obro la meva història perquè tot hi tingui cabuda (i des d'aquí puc generar una bona vida), o decideixo que tinc raó i, per tant, la meva història s'enquista i haig de fer el món més petit. Exagerant, la persona que s'immola en un mercat i mata vuitanta persones té una extrema fidelitat a la seva història. Tant és així que ha de fer el món tan petit perquè la història hi càpiga. Però és clar, el que ajuda és anar en direcció contrària: flexibilitzar la història per sortir dels bons i dolents, de tal manera que el món hi càpiga, i aquí també les possibilitats."

Jordi Amenós
(al programa *L'Ofici de Viure* de Catalunya Ràdio
del 10 de maig de 2014)

ÍNDEX

CECI N'EST PAS UN PROLOGUE 13

PRÒLEG 15

IDENTITATS
Pàtria 21
I-diari 23
La suma de tots els malentesos 24
Ja res no em sorprèn 26
Fi i principi 27
La sang, el traç i l'art 28
Lletres a la trinxera 29
Banderes 32
Tancons 33

JORNAL
In-orgànic 37
Verger 38
Descomposició 40
Aixecar eres a la seca 41
La mort del pare 44

Tristar 45
Pretèrit imperfet 45
Present d'indicatiu 46
Futur condicionat 46
Cauen 48
La saba heretada 49
A la seca 50

AL PIS DE BAIX
Pintant parets 53
Habitació 54
Enderroc 55
Ruïna 57
Foc 58
Despullar la casa 59
Rutina 60
Escales 62
La química del foc 63
Llençols 64
De vegades 65

EPÍLEG
Què en faig de tots vosaltres? 69

CECI N'EST PAS UN EPILOGUE 73

“CECI N’EST PAS UN PROLOGUE”

Sempre és difícil trobar una manera elegant d’escriure un pròleg que demostri respecte i honestedat cap a tu, lector, que tens aquest llibre entre les mans. Aquesta responsabilitat d’escriure un pròleg s’acostuma a traspassar a altres autors. En el meu cas, demanar a companys escriptors que valoressin amb unes paraules allò que havia escrit era un exercici per afrontar la nuesa. Deixar, per un lapse de temps, d’amagar-me darrere les metàfores, l’espai on em sento segur.

Partint de la premissa de buscar una crítica sincera als meus poemes, em venien al cap dues sentències literàries que qüestionen l’edició d’un nou llibre.

La primera sentència és en format de pregunta que un amic em va fer arribar quan ja havia pres de la decisió de publicar: “Siguin quins siguin els motius de l’autor, quin dret té a reclamar un lector enmig del maremàgnum editorial d’avui?”. La frase em va caure com una llosa.

La segona sentència literària em va venir al cap com un record. Durant un temps l’Enric Gomà, a Catalunya Ràdio, participava en una secció de crítica literària a través d’una intervenció que anomenava “Els arbres no s’ho mereixen”. Massa acostumats a les alabances literàries, aquest títol em

sembla genial per a fer una irònica mirada cap a llibres on la qualitat literària es pot posar en dubte.

Pot semblar incongruent o, pitjor encara, falsa modèstia afrontar aquestes dues premisses en un pròleg d'un llibre de nova edició. La incongruència l'accepto talment; la falsa modèstia intento, si hi és, allunyar-la. En tot cas vaig prendre el risc (no deixa de ser un risc molt controlat entre companys) de plantejar aquestes sentències literàries a dos amics que han vessat tinta molt abans que jo: en Jordi Boladeras i en Carles el Saure. Dos amics que, geogràficament, també fiten la meva petjada. En Jordi Boladeras, originari del poble que em va veure néixer, Sant Vicenç dels Horts. En Jordi és filòleg, professor, escriptor, dinamitzador cultural i "culpable" del meu afany poètic. En Carles el Saure, de Mallorca, la germana gran d'aquesta terra, Eivissa, on actualment creix la meva família. En Carles és veterinari, professor, escriptor i, sobretot, un amic amb qui compartim molts projectes, entre ells un Club de Lectura i una llibreria a Inca: Espirafocs.

El resultat, per a mi, no podia ser millor: estic més que convençut d'haver fet el pas i aprofitar la generositat de Stonberg d'editar el present poemari.

Per donar l'espai que es mereixen els dos textos, he escollit utilitzar les paraules del Jordi per encapçalar el poemari i les del Carles per acomiadar-lo.

Andreu Vila.

PRÒLEG

"Soc amic de la tarda d'hivern que em disposa al poema
i he sabut finalment que el poema mateix
no pot ser"
Feliu Formosa,
Llibre de meditacions

Aquest "poema mateix" de què parla Formosa és aproximadament una dèria semblant a la de l'autor d'*Ideari*, dèria que jo considero una nosa abstracta. Potser el "poema mateix", el poema ideal, mai no podrà ser, però en el seu lloc hi haurà versos que diran el que hagin de dir i que arribaran a qui hagin d'arribar... Potser els autors no tenim dret a reclamar a ningú que ens sigui lector, però els lectors som lliures d'aproximar-nos a l'obra de qui sigui i com sigui. I, per aquest simple fet, tenir a l'abast l'*Ideari* del nostre amic Andreu Vila Pascual és poder disposar d'un llibre que fa companyia. "Cansat de tants versos que no fan companyia / —els admirables versos de savis excel·lents—", va escriure Salvador Espriu en un poema, el títol del qual és també un manifest a la sinceritat: "De tan senzill, no t'agradarà". ¿I si, comptat i debatut, aquesta fos l'angúnia de l'escriptor d'aquest llibre?

Si fos així, engeguem-la a pastar fang, aquesta angúnia, i concentrem-nos en un llibre que és ple de sorpreses a cada revolt.

La poesia de l'Andreu Vila no prové dels laboratoris de dissecció de cap facultat de lletres. No és una combinació bigarrada d'elements retòrics prèviament escollits, la suma dels quals sovint, en una certa poesia contemporània, ens situa davant versos críptics i pretensiosos a la recerca de no se sap ben bé què. El nostre autor és agrònom de formació i de professió i, ja de ben jove, va entrar en contacte amb la terra del poble on va néixer, Sant Vicenç dels Horts; topònim que ens fa pensar en un àmbit agrari i pagès. Ell mateix, sense cap dissimulació, ens ho fa evident en els poemes, ja sigui per la imatgeria, pel lèxic específic que hi usa o per totes dues coses. Aquesta vinculació tel·lúrica el va portar a escriure *El color de la terra*, VI Premi de Poesia Ciutat d'Eivissa 2018. En aquest llibre inaugurava un estil personal inconfusible on, abans de res, abans de la imatgeria o la metàfora, hi ha un raonament que podríem concretar en "allò que vull dir". Si els seus poemes són clars gairebé sempre, m'atreviria a dir que ho són expressament: per convicció.

I, parlant de conviccions, *Ideari*: quin títol tan arriscat per a un llibre de poemes! Algú podria pensar que darrere d'aquest nom hi ha d'haver la defensa d'un corpus doctrinal inamovible. I és tot el contrari. El poeta no dubta a mullar-se en un ideari personal que el que busca és eixamplar

l'horitzó, no empetitir-lo ni encaixar-lo; per tant, no creu en les idees rígides i unívoques, sinó en les mal·leables i plurals.

"Diuen que m'han educat esbiaixat
amb un traç a base de doctrines,
a mi, que només escolto pels ulls
i em suen les mans amb l'imperatiu."

Ideari és un llibre que convida a descobrir la història que s'amaga en cada poema, i això passa perquè els versos ens proporcionen prou elements perquè, si més no, ho intentem. En aquest sentit, els poemes de l'Andreu tenen una gran narrativitat interna —lògica, per exemple, en un microrelat o en alguna modalitat de poesia—, però notòriament absent en altres poemaris actuals. Igual que Wisława Szymborska, una de les seves poetes preferides, l'Andreu podria dir que a ell no li cal cap biografia perquè, en els seus poemes, el lector hi trobarà tota la informació que cal sobre ell mateix.

Jordi Boladeras.

IDENTITATS

Confrontes
el qui creus que ets,
el qui creuen els altres que ets
i qui realment ets.

Ens acull una pàtria que sols es pronuncia
Marià Villangómez

Pàtria

He provat de mirar-los als ulls
per entendre la sang al bescoll del toro.
Ha estat en va mirar-ne el coàgul,
no en neix bona saó d'aquesta gleva.

Diuen que soc classista,
ho diu gent de corbata i mocassins,
a mi, que m'abriga la roba esquinçada
i em despulla veure qui l'anhela.

Diuen que m'han educat esbiaixat
amb un traç a base de doctrines,
a mi, que només escolto pels ulls
i em suen les mans amb l'imperatiu.

Diuen que és arrogant
aquesta terra que trepitjo,
a mi, que camino per la carena
i veig senders als dos vessants.

Diuen que trenco la unitat
d'una imposada pell de brau,

a mi, que em sobren les costures
i cerco sargir amb l'abraçada.

A mi, que les banderes no em vesteixen.

A mi, que m'agrada el silenci, però no callar.

A mi, que m'acull una pàtria que sols es pronuncia.

Els demano, amb brams al buit,
que deixin de pensar per mi,
que deixin de parlar per mi,
que deixin d'escriure per mi.

Ells, que visquin les seves cicatrius.
Jo, viuré les meves.

De la gleva en pot néixer una flor.
De les cicatrius, una serena mirada.
I, només, des d'aquest armistici,
un corrent d'aire assaonat.

Nota: poema guanyador en el XIV Certamen Literari Joan Maragall de Sant Joan de les Abadesses. Abril de 2024.

I-diari

El diari instrueix:
Atac rus a Ucraïna.
Qui són els ideòlegs de Vladímir Putin?

"I els teus?",
penso jo.

A cada idea, una en contra.
Un amic, un enemic.
On anem amb les idees?

Et proposo desprendre'ns de les idees.
Les meves.
Les teves.

"La fama és la suma de tots els malentesos
que s'apleguen al voltant d'un nom"
Rainer Maria Rilke

La suma de tots els malentesos

Per mi ha estat recent qüestionar
la moral d'un determinat poeta,
d'un pintor o d'un compositor.
Entre els versos, el traç o la partitura
sols buscava interpretar les meves passes
sense jutjar què movia la seva inspiració.

Ara, però, és temps d'aflorar contradiccions,
però lluny de desnuar la hipocresia,
apareix una intransigent dicotomia
a la terra campa dels miserables.

Primer l'obra, després el personatge.
Així ha de ser, diuen,
però no me'n surto.

Si els humans som polièdrics,
per què no ho és la nostra mirada?

Tot just palpem la pell.
És difícil collir certeses
perquè tot ens arriba interpretat
com una suma de malentesos
que s'apleguen al voltant d'un nom.

M'atrapa la seva obra, sí.
Però, per què m'atrapa la persona?
Per què venen a mi les seves contradiccions?

Qui soc jo?
Què són les seves paraules sinó un mirall?
Què són les seves vides sinó un abisme?

El meu abisme.

STONBERG
EDITORIAL